

Byggnadsvård
i Västmanland

Nätverket för byggnadsvård i Västmanland Verksamhetsberättelse för 2012

Föreningens ändamål

Föreningen har som ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att främst inom Västmanland verka för byggnadsvårdande verksamhet med hög kvalitet och kretsloppstänkande genom att:

- Sprida kunskap om metoder för och exempel på seriös byggnadsvård.
- Förmedla kunskap, varor och tjänster från marknadens experter och företag.
- Sälja kunskap, varor och tjänster.

Föreningens medlemmar deltar i den ekonomiska verksamheten bl a genom att på kommersiell basis tillhandahålla kompetens och därmed vidga den för medlemmarna gemensamma marknaden. (utdrag ur föreningens stadgar §2)

Styrelsens sammansättning har under året varit:

Fram till årsmötet den 13 maj 2012 var det följande styrelse:

Tommy Leek, ordförande
Erik Nordin, vice ordförande
Johan Back, sekreterare
Lena Vallin, kassör:
Åsa Lindberg, ledamot
Ing-Marie Pettersson Jensen, suppleant
Anette Wiström, suppleant
Allan Höglund suppleant
Gunnar Isacson, suppleant
Lena Vallin, suppleant

Efter årsmötet den 13 maj 2012 var det följande styrelse:

Tommy Leek, ordförande
Erik Nordin, vice ordförande (t o m november)
Åsa Lindberg, sekreterare
Björn Wadén, kassör:
Mikael Kruse, ledamot
Ing-Marie Pettersson Jensen, suppleant
Anette Wiström, suppleant
Tom Bergström suppleant
Gunnar Isacson, suppleant
Lena Vallin, suppleant

Sammanfattning

Under det gångna året har föreningen planerat och genomfört ett stort antal aktiviteter med avsikt att främja god byggnadsvård i Västmanland.

Föreningen har under året bedrivit informationsverksamhet i länet med utställningar, kurser och föreläsningar, och i samarbete med Västmanlands läns museum arrangerades två välbesökta föreläsningar om god byggnadsvård.

En extra föreningsstämma har hållits 2012-11-12 på grund av stadgeändringar, se vidare under

Tomtens Bryggeri.

En byggnadsvårdsmässa har genomförts i samarbete med Vallby Friluftsmuseum.

Föreningen har under 2012 varit medlem i Sveriges hembygdsförbund. Nätverket för Byggnadsvård i Västmanland har sitt säte på Vallby Friluftsmuseum i Västerås. Nätverkets arkiv finns i Sala.

Föreningen har egen hemsida www.byggnadsvardvastmanland.se där presentationer av kommande och tidigare aktiviteter redovisas. På hemsidan finns även en lista med presentationer av medlemsföretag.

Föreningen har under året genomfört:

Två föreläsningar om god byggnadsvård i samarbete med och på Västmanlands läns museum Västerås:

Såld på hus - Varför ska vi bevara gamla hus, 7 november med Lars Sjöberg.

Såld på hus - Vardagsarkitekturen, en del av vårt kulturarv 14 november med Laila Reppen.

Båda föreläsningarna besöktes vardera av ett sextiotal åhörare.

Två föreläsningar om god byggnadsvård i egen regi:

Skötsel av järnspisar med Fredrik "Fritte" Lindström från Nacka Byggnadsvård den 16:e september på Vallby Friluftsmuseum och den 21:a oktober på Västanfors Hembygdsgränd i Fagersta. Sammanlagt var ca 45 deltagare vid dessa tillfällen.

Tre kurser i länet:

Timmerlagning 8 och 9 september med timmerman Johan Back från 3:12 Byggnadsvård på Vallby Friluftsmuseum i Västerås, 9 deltagare.

Gärdesgårdsbygge 9 juni med Ingvar Pettersson på Vallby Friluftsmuseum i Västerås, 2 deltagare.

Fönsterrenovering på kvällstid 25/6, 28/6 och 2/7 med Åsa Lindberg från Byggnadsvårdsbutiken AB och Sandra Gustafson från Stockumla gårdssnickeri på Vallby Friluftsmuseum i Västerås, 4 st deltagare.

Tre studiebesök i samarbete med Svenska Byggnadsvårdsföreningens länsombud:

Halmbalshus under byggnation 18 september på Fröholmen utanför Gäddeholm i Västerås.

Västerås stadsbibliotek 2 februari 2012. Kristina Öster, bibliotekarie, visade under torsdagskvällen Västerås stadsbibliotek och fick oss, ett 10-tal åhörare, att se konstutsmysningar och arkitektoniska detaljer som vi kanske inte tidigare lagt märke till. Arrangör var Nätverket för byggnadsvård i Västmanland tillsammans med Svenska Byggnadsvårdsföreningen.

Huvudbyggnaden togs i bruk 1956 och arkitekt var Sven Ahlbom. Han hade tidigare varit stadsarkitekt i Västerås och andra byggnader som han står bakom är bl a Stadshuset i Västerås och ASEA:s Melker-kontor.

Kristina berättade vidare, att kostnaden för den konstnärliga utsmyckningen var ca 20% av totala kostnaden för byggnaden.

Västerås Möbelhantverk 7 mars 2012. Välbesökt studiebesök med ca 25 st intresserade åhörare. Västerås Möbelhantverk är ett litet unikt snickeri med hög hantverkskompetens, som tillverkar möbler och inredning både för offentliga lokaler och till privatpersoner.

En stor uppdragsgivare är Svenska kyrkan, där en av deras specialiteter är platsbyggda skrudskåp, som används för liggande förvaring av kyrkans textilier. De har även formgett och tillverkat all inredning i nya Önstakyrkan i Västerås. På beställning tillverkas och renoveras en del Carl Malmstensmöbler, men man formger och tillverkar också möbler och inredning helt enligt

kundens önskemål. All tillverkning sker hantverksmässigt och med mycket tanke bakom. Vi fick träffa ägaren, Henrik Olofgörs, som berättade om sin verksamhet. Det hela var ett samarrangemang mellan Nätverket för byggnadsvård i Västmanland och Svenska Byggnadsvårdsföreningen.

Utställningen ”Se om ditt Västmanländska hus”

Föreningen har två skärmutställningar. Den ena har varit uppställd på Hallstahammars bibliotek och vid Lapphyttan i Norberg fram till mitten av maj där den var en del av byggnadsvårdsmässan på Vallby Friluftsmuseum i maj. Där skedde också rådgivning. Efter det har den ingått i utställningarna på Arboga museum. Den andra har varit permanent uppställd hos företaget Multisol, Metallverksgatan 9, 721 30 Västerås

En omarbetning av skärmutställningen till ”Roll-up”-format är fortfarande aktuell, men medel har inte funnits under året.

Byggnadsvårdsmässa 13 maj i samverkan med Vallby Friluftsmuseum. Mässan besöktes av 1497 personer. Friluftsmuseet hade egna arrangemang i anslutning till mässan, och flera volontärer visade upp sina hantverk, som gårdesgårdsbygge, smide, dekorationsmåleri och rödfärgskokning. Från föreningen deltog följande företag med information och rådgivning:

Industriminnesvård Bergslagen

Litrum Byggnadsvård

Stockumla Gårdssnickeri

Golvbutik AB

3:12 Byggnadsvård

Byggnadsvård och hantverkstradition i Mellansverige

Multisol Träfiber AB

Feelingwood Sverige AB

Mellbins snickerifabrik AB

Västerås möbelhantverk

Västmanlands läns museum

Styrelsens kompetenshöjande resa

En kompetenshöjande resa för styrelsen företogs till Köpenhamn den 18-21 oktober. En mycket kompetent svensktalande guide visade deltagarna såväl gammal som modern arkitektur med tonvikt på återanvändning av äldre byggnader. Ett besök gjordes också på Frilandsmuséet, Köpenhamns friluftsmuseum, med byggnader från hela Danmark. Det var 7 st resenärer, varav 5 st från styrelsen.

Resan betalades av deltagarna själva och belastade således inte föreningens dåliga ekonomi.

Verksamhetsplanering Konferens för styrelsen den 11-12 september i Sättra Brunn.

Rådgivning till allmänhet och entreprenörer. Spridd verksamhet under året via telefon och e-post.

Visning av en pågående restaurering:

En pågående restaurering visades, Rustboden i Tibble, Badelunda visades av timmerman Johan Back från 3:12 Byggnadsvård den 2 september i samarbete med Badelunda hembygdsförening.

Hembygdsföreningar

Vi har inte haft några reella samarbeten förutom att vi får ut vår information om kurser och föreläsningar till hembygdsföreningarna via Ann Östberg och att nätverket får hennes veckobrev.

Nätverksträffar

Föreningen har haft två tillfällen då medlemmarna träffats och utbytt erfarenheter. Årets första träff ägde rum på Johannisbergs Herrgård den 15 februari då 15 st företag möttes upp och gick igenom följande ämnen: Vi började med ett aktuellt fall med fukt på kallvinden. I ett 1½-plans hus från 1946 hade man helt plötsligt fått mycket fukt i vinden. Mätningar visade på över 80 % relativ luftfuktighet. Problembestämmningen var klassisk och enkel - ägaren hade genomfört ganska omfattande förändringar, såsom ny papp på taket, inredning av övervåningen inkl. bad med bubbelpool. Olika lösningar som går ut på att minska ångtrycket på vinden diskuterades. Därefter presenterade Lars-Eric hur arbetet med den nya hemsidan fortskrider. För att vi ska kunna nå upp till våra ambitioner krävs att de olika företagen bidrar med bild och textmaterial från egna projekt.

Innan vi tog oss an ärtsoppan visade Bertil en tavla i olja som föreningen fått i gåva. Tavlan föreställer ett gammalt torp som tillhört Johannisberg. Till tavlan hade givaren bifogat en berättelse om de sista personerna som levte i torpet.

Den 15 mars 2012 besökte 14 personer från företagen i Nätverket Byggnadsvård i Västmanland medlemmen Strömsholms kanal. Strömsholms kanal som blev byggnadsminne 1990 är Sveriges längsta byggnadsminne med sin 10 mil långa farled från Mälaren och upp till Smedjebacken. Kanalen med sina 46 slussar byggdes i slutet av 1700-talet men fick sin nuvarande utformning efter en ombyggnad som stod klar 1860. Höjdskillnaden mellan Mälaren i söder och sjön Barken i norr är ca 100 meter. Kanalbolaget äger och förvaltar också 88 byggnader, 5 broar, 2 dammar och en mängd bryggor utefter kanalen, allt är byggnadsminne. Vi besökte Kanalbyggnadshyttan där fyra hantverkare restaurerar slussportar av trä. Rolf Mylläri berättade målade hur dom på ett varsamt sätt ser till så att portarna restaureras med traditionella material och metoder. År 2012 var det fyra portpar som gjordes klara att lyftas tillbaka i sina slussar. Innan kanalen öppnas för trafik i juni skall hela farleden kontrolleras så att trafiken blir säker. Alla sjöprickars lägen måste kontrolleras och nedfallna träd röjas bort.

Tomtens Bryggeri

Beslut togs vid en extra föreningsstämma den 12 november om försäljning av föreningens fastighet Bysala 2:10, Tomtens bryggeri och Bysala bageri. Den visades under hösten för ett antal spekulanter, och försäljningen genomfördes sedan den 16 november. Köpare blev Torulf "Tuffe" Jansson från Vallentuna. Han har som ambition att rusta upp byggnaderna och anlita nätverksföretagen i detta arbete. Köparen har ett stort bryggeriintresse och har för avsikt att skapa ett ölmuseum i det gamla bryggeriet.

Folkparksteatern

Den nedmonterade och uppmärkta byggnaden ligger fortfarande under tak och plastskydd i skogsbacken mellan Johannisbergs Herrgård och Lövudden i Västerås. Föreningen betalar fortfarande hyra till Västerås kommun för platsen. Under året har Åsa Lindberg varit föreningens kontaktperson. Hon har påbörjat annonsering för att hitta en köpare även till denna.

Folder:

Föreningens presentationsskrift "Låt stå" har distribuerats till samtliga fullvärdiga medlemmar och ett antal turistbyråer, museer och kommuner. Upplagan som trycktes 2011 börjar ta slut och nytryckning planeras.

Modernismen

Ett seminarium om Modernism Bergslagen pågick i två dagar 21-22 november, i Västerås och Köping. Erik Nordin deltog som föreningens representant

Nätverksinformation

Föreningens ordförande Tommy Leek deltog den 19 november vid ett möte i Uppsala, för bildande av ett nätverk för byggnadsvård i Uppsala län, för att informera om verksamheten i vår förening.

Medlemmar

Antalet medlemmar i föreningen var vid årets slut 39 st (7 kommuner, 2 museer samt 30 företag). En ny medlem intogs under året. Antalet stödjande medlemmar var 38, varav 7 nya tillkom under året,

Möten

Under året har föreningen utöver årsstämman haft en extra stämma. Styrelsen har hållit 8 st protokollförda styrelsemöten samt ett antal arbetsmöten inför olika aktiviteter. Styrelsen har också genomfört en konferens för planering av föreningens och styrelsens aktiviteter.

Västerås den 11 april 2013

Nätverket för byggnadsvård i Västmanland ekonomisk förening.

